

Om 415/68

GAM.

Göteborg

Askim 43

Otterbäck

Gravfält

Inv. nr. 48735

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1966:3

Rapport över delundersökning av fornminneinventeringens nr 24:43
i Askims socken, Västergötland

Riksantikvarieämbetets bedömning.

Gravfält, bestående av ca 5 fornminningar

Läge och beskrivning

Fornminningen 24:43 är belägen i Otterbäck, Askims golfbana, Askims socken. Den ligger på krönet av ett nordnordvästparti.

Fornminningen hade före undersökningen följande utseende, (foto 1,2).

Gravfält. 30 x 25 m (NV - SO), bestående av ca 5 runda stensättningar, 4 - 5 m i diam. och 0,1 - 0,2 m h. Övertorvade. 2 Stensättningar med tydlig kantkedja, 0,1 - 0,2 m h av 0,2 - 0,3 m stora stenar. Båda med mittsten synlig i ytan men i övrigt utan synlig fyllning. En tredje stensättning har delvis synlig kantkedja i NO. De båda andra ha i ytan enstaka stenar och är belägna ca 5 m SO och S om den 3 av de två tydliga. De ha något oklar begränsning och är något osäkra. De två med kantkedja var helt kalnötta av gångväg. Den tredje med kantkedja är delvis pålagd med jord. Området är bevuxet med enstaka lövträd.

Grävningstid och arbetsstyrka

Grävningstid: 10 - 13 oktober 1966

Undersökningen utfördes av Göteborgs Arkeologiska Museum

Arbetet leddes av fil.kand. Kjerstin Cullberg. I övrigt deltog fil.stud. Monica Lundberg och fil.stud. Jan Wernnergren.

Arbetare från Göteborgs Golfklubb var herrar Bengt Karlsson och Bengt Svensson.

Arkeologarbetstid: 64 timmar

Grovarbetstid: 42 timmar

Undersökt yta: Ca 100 m²

Undersökningen företogs emedan delar av gravfältet redan var skadat och uppenbarligen skulle komma att skadas ytterligare.

Arbetsbeskrivning

Efter första fotografering (foto 1, 2) drogs 2 profiler över det helt eller delvis av gångstig nedslitna området. Anläggningarna 1 och 2 rensades; de förut osynliga anläggningarna 3 och 4 avtorvades och rensades. Området planritades (ritning 1) och fotograferades (foto 3). Ett 9 m långt sökschakt grävdes S om undersökningsområdet (ritning 1). Anläggningarna 1 - 3 och centrum av anläggning 4 borttogs. Profilerna ritades, fotograferades och borttogs (ritning 1, foto 4, 5, 6). Sökschaktet och den resterande delen av anläggning 4 täcktes med jord och torv.

Grävningsiakttagelser

Anläggning 1 (ritning 1, foto 3, 4)

Läge: NO delen av gravfältet, i en jordfylld svacka eller klyfta i berget, öppen mot SV. Ej övertorvad, synlig före rensning.

Beskrivning:

Stenkrets, enkel, närmast rund, 4 m i diam., bestående av 1 grovmo tätt liggande stenar, 0,2 - 0,4 m stora. I mitten av stenkretsen fanns en recent jordfylld nedgrävning, ca 1,5 x 1,5 m stor och 0,1 - 0,4 m djup. I denna grop låg en häll, 0,7 x 0,45 x 0,1 m stor, vilken troligen varit täcksten till den bongrop (jfr anläggning 2 och 4) av vilken en liten del fanns kvar oskadad vid störningens Ö kant och vars undre del vilade direkt på berget 0,4 m under markytan. Bongropsresten var fylld av brända ben i en fet, mörk men ej sotig jord. Inga andra konstruktioner iaktogs inom anläggningen.

Lagerföljd:

Se profilbeskrivning, se Fyndtabell

Fyndiakttagelser: Se fyndtabell

Fynden utgjordes av brända ben, keramik och kol och frankon, fränsett de brända benen från den oskadade delen i centrum, uteslutande i den recenta nedgrävningen (F 1).

Anläggning 2 (Ritning 1, foto 3, 5)

Läge: 1 m V om anläggning 1. Ej övertorvad, synlig före rensning.

Beskrivning:

Stenkrets, enkel, rund, 4 m i diam. bestående av 1 grovmo tätt liggande 0,2 - 0,4 m stora stenar. Stenkretsen var i N och V något skadad, men i V kunde mörkfärgningar efter borttagna stenar iakttagas. I mitten av anläggningen låg en häll, 0,7 x 0,6 x 0,15 m stor täckande en bengtrop, rund, 0,7 m i diam. och 0,15 m djup med flat botten, avrundad mot sidorna. Jorden i gropen var mörkare och fetare än den omgivande ljusa grovmon men innehöll ej kol i nämnvärd mängd. Alldeles Ö och V om täckhällen fanns ett par recenta nedgrävningar, ca 0,3 m i diam. och ca 0,3 m djupa med lodräta sidor. Inga övriga iakttagelser gjordes.

Fyndiakttagelser: Se fyndtabell

Fynden utgjordes av keramik, brända ben och kol och förekom dels som en koncentration i gropen under mittstenen (F 12) dels som spridda (F 9, 13, 14).

Anläggning 3 (Ritning 1, foto 3)

Läge: 1 m SV om anläggning 1 och kant i kant med anläggning 2, SO delen. Ej övertorvad och frankon vid rensning ca 0,1 m under markytan.

Beskrivning:

Stenkrets, enkel, rund, 2 m i diam. bestående av 0,1 - 0,2 m stora stenar, tätt liggande i grovmo. Några stenar saknades i kretsen och alldeles utanför låg några enstaka stenar av samma storlek. Inga märken efter de felande stenarna kunde iakttagas. En möjlighet kan vara att de utanför kretsen liggande stenarna var en konstruktionsdetalj och sålunda utgjort små radiella utskott på kantkedjan, bestående av ett par stenar vardera. I anläggningens mitt låg en häll 0,4 x 0,2 x 0,1 m stor under vilken fanns en grop, rund, 0,25 m i diam. 0,2 m djup och med avrundat spetsig undre begränsning. Jorden i denna grop var mörkare och fetare än den intilliggande grovmon samt fri från sot eller kol. I övrigt iaktogs inga konstruktioner.

Lagerföljd:

Se profilbeskrivning

Inga fynd frankon.

Anläggning 4 (Ritning 1, foto 3, 6)

Läge: Ca 1 m S om anläggning 3. Strax NO om anläggningen vidtog berg. Delvis övertorvad och framkom vid rensning 0,1 - 0,2 m under markytan.

Beskrivning:

Stenkrets, enkel, delvis rund, i övrigt oregelbunden, ca 4,5 m i diam. Stenkretsen bestod av: i V 0,2 - 0,3 m stora stenar, tätt och jämnt liggande i grovmo, med några enstaka stenar av samma storlek liggande strax innanför kretsen; i S bröts regelbundenheten från V av några 0,4 - 0,7 m stora stenar jämte spår efter 3 st i SO, troligen av samma storlek som de i S; i Ö vidtog åter den mindre stens storleken, men här var kanten mycket oregelbunden; i N saknades stenar ca 1 m.

Anläggningens centrum utgjordes av en bengrop, rund, 0,6 m i diam. 0,1 - 0,2 m djup, skålformig undersida och täckt av en häll, 0,4 x 0,35 x 0,1 m stor. En sentida nedgrävning strax innanför NV delen av kantkudjan, 0,75 m i diam. och ca 0,5 m djup. Inga övriga iakttagelser gjordes.

Lagerföljd:

Se profilbeskrivning

Fyndiakttagelser: Se fyndtabell

Fynden utgjordes av ett bronsföremål, keramik, brända ben, kol och förekom dels koncentrerat i bengropen (F 6) dels spridda (F 4, 8).

Övriga undersökningsområdet. (Ritning 1, foto 3)

Endast enstaka stenar förekom, alla framkomna vid rensning. Inga övriga konstruktioner kunde iakttagas.

Lagerföljd:

Se profilbeskrivning

Fyndiakttagelser: Se fyndtabell

Fynden utgjordes av ett bronsföremål, keramik, brända ben, kol och förekom dels koncentrerat i bengropen (F 6) dels spridda (F 4, 8).

Övriga undersökningsområdet. (Ritning 1, foto 3)

Endast enstaka stenar förekom, alla frankomna vid rensning.

Inga övriga konstruktioner kunde iakttas.

Lagerföljd:

Se profilbeskrivning

Fyndiakttagelser: Se fyndtabell.

Fynden utgjordes av keramik och flintavfall och flintredskap (F 17) och påträffades spridda i hela området i lager 2. Medsättning av lerkärl kunde ej konstateras. I sölschaktet SV om undersökningsområdet konstaterades ett ca 0,1 m tjockt lager av påförd jord under gräsnattan. I den underliggande grovnen skymtade ett par stenar, ca 0,3 m stora av vilka den ena var omgiven av svagt kolinblandad mo. Möjligen kan det här vara fråga om en konstruktion eller anläggning. Schaktet igenlades med stenarna i läge. Inga fynd frankom.

Profilbeskrivning: (Ritning 1, foto 4, 5, 6)

Profilerna uppvisade följande lagerföljd:

1. Grästorv, på den östligaste delen av anläggning 1 och sydligaste delen av anläggning 4.
2. Grovmo, mörk till färgen, ibland mer eller mindre sotig, särskilt i ytan. Fanns över hela grävningens område ca 0,1 m tjockt. Vid anläggningarnas stenar ca 0,2 m tjockt så att stenarna låg holt i detta lager. Fyndförande.
3. Grovmo, ljus till färgen. Ej fyndförande.
4. Berg. Gick delvis i dagen i NO delen av området

Sammanfattning:

Den undersökta delen av fornlämningen 24:43 har visat sig innehålla minst 3 st gravar. En fjärde anläggning (anläggning 3) kan antagas ha varit en grav trots frånvaron av brända ben, (dock ej skelett grav). Gravarna låg i nära anslutning till varandra och hade alla liknande utseende: stenkretsar, enkla, med mittsten täckande en grop med brända ben. Någon form av behållare för benen kunde inte konstateras. Platsen har under sen tid varit utsatt för skadegörelse: en gångstig har gjort att grästorv slitits bort så att stenar kommit ur

läge. Dessutom har rovgrävning skett i tre anläggningar varav en skadats i gravgömmen.

Fynden utgjordes av ett bronsfragment, keramik, brända ben, kol och flintavfall och -redskap och förekom dels i anläggningarna dels spridda mellan och utanför den.

Keramik och flintan torde härröra från en äldre boplats

Göteborg den 24/6 1968

Kjerstin Cullberg

Kjerstin Cullberg

24:43 FYNDFABELL

Nr	Anl	Keramik oornerad gr	Brända ben gr	Flinta utom redskap st gr	Övrigt	Fynd lager
40735:1-2						
1	1	1 (:1)	100 (:2)	1		allt utom F 1, 6, 12 i Lager 2
2	utgåar,	sammenført med F 1	F 1	1		
3		1				
4	4	2		1		
5	utgåar,	sammenført med F 17	F 17			
6	4		875 (:11)	1	Beslag av brons (:9) 1 g	
7	utgåar,	sammenført med F 6	F 6			
8	4		2			
9	2		<1			
10	utgåar,	sammenført med F 17	F 17			
11	utgåar			1		
12	2	5 (:3)	500 (:7)			
13	2	1 (:4)	1 (:8)			
14	2	4		1		
15	utgåar,	sammenført med F 17	F 17			
16	utgåar,	sammenført med F 12	F 12			
17	hela omr.	25 (:14)		317 1500 (:24)	kvarts med till- huggning 1 st 45 g (:20) flinta: knutor 2 st 85 g (:17) kärnor: 4 st 345 g (:16) flinstykke med bearb. 2 st 130 g (:15) avslag med bearb. 5 st 75 g (:13) knacksten, fragment (:8) 1 st 30 g	

neg.nr **B 2604**

1. Översikt, från S.

neg.nr **B 2605**

2. Före undersökning. Anl. 2 och 1,
från V.

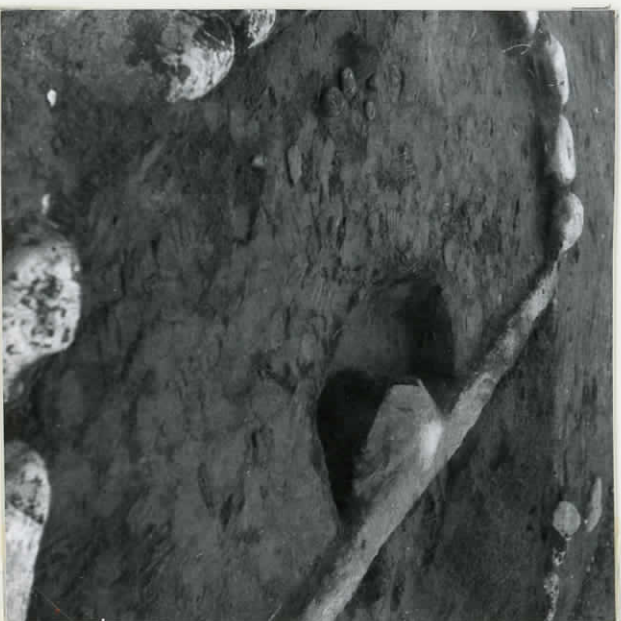

neg.nr **B 2606 a-g**

3. Efter rensning. Från stege, S om undersökningsområdet.

neg. nr **B 2607**
4. Anl. 1 under utgrävning, från S.

neg.nr **B 2608**
5. Anl. 2 under utgrävning, från SO.

neg. nr **B 2609**
6. Anl. 4 under utgrävning, från SV.